

ACCOUNTANTSVERSLAG 2024

Gemeente
Woudenberg

Aan de gemeenteraad van
gemeente Woudenberg
Postbus 16
3930 EA WOUDENBERG

info@verstegenaccountants.nl
www.verstegenaccountants.nl

Ref.: FvD/AvS

Geachte leden van de gemeenteraad,

Overeenkomstig uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2024 van gemeente Woudenberg (verder genoemd: Woudenberg) gecontroleerd. In overeenstemming met artikel 213 van de Gemeentewet en Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2024 en het Controleprotocol 2022-2024 van Woudenberg, vastgesteld door de gemeenteraad op 22 december 2022. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 509.000 en de rapporteringstolerantie voor dit accountantsverslag op € 25.500.

Ter informatie en ter identificatie vermelden wij de belangrijkste bedragen zoals die blijken uit de door ons gecontroleerde jaarrekening 2024 en het bedrag van de door ons gehanteerde materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole:

Gemeente Woudenberg	2024	2023
Jaarrekening		
Balanstotaal	€ 42.907.000	€ 44.256.000
Eigen vermogen	€ 24.304.000	€ 20.825.000
Totaal lasten inclusief reservemutaties	€ 50.970.821	€ 52.609.000
Totaal baten inclusief reservemutaties	€ 54.621.701	€ 56.776.000
Resultaat (na mutaties in de reserves)	€ 3.650.880	€ 4.166.939
Materialiteit		
Materialiteit (afgerond)	€ 509.000	€ 526.000

Het college heeft de jaarrekening 2024 vastgesteld op 24 juni 2025 en aangeboden aan de gemeenteraad voor goedkeuring. De jaarrekening is goedgekeurd door de gemeenteraad op 10 juli 2025.

Het is de verantwoordelijkheid van het college van Woudenberg om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet normering topinkomens (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het college is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het college heeft in de jaarrekening 2024 op pagina 233 de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en heeft in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag 2024 op pagina 155 de belangrijkste bevindingen, afwijkingen en verbeterpunten nader toegelicht. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening te verstrekken.

Onze bevindingen hebben wij op 12 juni 2025 voorgelegd aan uw organisatie. Op 16 juni 2025 hebben wij onze bevindingen toegelicht aan de auditcommissie.

Wij hebben dit accountantsverslag op 10 juli 2025 definitief gemaakt. Wij hebben met datum 10 juli 2025 een ondertekende controleverklaring toegevoegd aan de vastgestelde jaarrekening 2024.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend is bedoeld om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van Woudenberg en van de risico's in haar bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om het nader toe te lichten.

Hoogachtend,

drs. J. Schot RA

INHOUDSOPGAVE

1. Gemeente Woudenberg in beeld	5
2. Onze belangrijkste boodschappen aan Woudenberg	8
2.1 Goedkeurende controleverklaring getrouwheid	8
2.2 Rechtmatigheidsverantwoording.....	8
2.3 Belangrijkste bevindingen interne beheersing	9
3. Vermogen, resultaat en continuïteit	9
3.1 Analyseresultaat en resultaatontwikkeling.....	9
3.2 Financiële positie en continuïteit.....	10
3.3 Weerstandsvermogen	11
4. Jaarverslag	12
5. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2024	13
5.1 Rechtmatigheid	13
5.2 Sociaal domein	17
5.3 Voorraden-Grondexploitaties.....	17
5.4 WNT-verantwoording	19
5.5 SiSa-verantwoording	19
5.6 IT-beheersing	20
5.7 Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid	21
6. Overige onderwerpen	23
6.1 Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing	23
6.2 Verplichte rapportering fraude en continuïteit in onze controleverklaring	23
6.3 Het verloop van onze controlewerkzaamheden	25
6.4 Onafhankelijkheid	26
6.5 Duurzaamheid	26
7. Slot	27
8. Bijlage 1 – SiSa bijlage 2024 Woudenberg.....	28
9. Bijlage 2 – Detailbevindingen geautomatiseerde gegevensverwerking (IT).....	36

1. Gemeente Woudenberg in beeld

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie en interne beheersing van Woudenberg met verwijzingen naar de verdere uitwerking in dit verslag¹.

De onder “Financiële positie” opgenomen signalering is uitsluitend een cijfermatige berekening en aansluiting en is geen kwaliteitsaanduiding. De gehanteerde normen onder “Norm” zijn algemene, bruikbare normen waaraan wij Woudenberg toetsen.

	Geen noemenswaardige bevindingen		Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een verhoogd risico/verhoogde impact
	Geen tekortkomingen, wel relevante bevindingen en/of aandachtspunten		Tekortkomingen en/of aandachtspunten met een hoog risico/grote impact
	Beperkte tekortkomingen en/of bijzondere aandachtspunten		

Onderwerp	Bevindingen 2024	Norm/ paragraaf	Signalering		
			2024	2023	
FINANCIËLE POSITIE					
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (€ 3.478.404 positief) als % van totale baten (€ 52.828.000).	> 0% < 0% < -2%			
Gerealiseerde resultaat	Resultaat na reservemutaties (€ 3.650.880 positief) als % van totale baten inclusief reservemutaties (€ 54.622.000).	> 0% < 0% < -2%			
Vermogenspositie	Eigen vermogen (€ 24.304.000) als % van totale baten (€ 54.622.000).	> 50% > 25% < 25%			
Vermogenspositie	Eigen vermogen (€ 24.304.000) als % van totaal vermogen (€ 42.907.000).	> 30% > 10% < 10%			

¹ Het is mogelijk dat de kleurindicatie voor 2024 meer aandachtspunten geeft dan het voorgaand jaar. Dat hoeft niet per se te betekenen dat sprake is van een ‘verslechtering’. Op onderdelen kunnen externe ontwikkelingen aanleiding zijn om meer of urgentere punten onder uw aandacht te brengen.

Onderwerp	Bevindingen 2024	Norm/ paragraaf	Signalering	
			2024	2023
Weerstandsvermogen	Het beschikbare weerstands- vermogen als factor van de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt 5,74 (2023: 9,32). Deze ratio kwalificeert Woudenberg als uitstekend.	 > 1,5 > 1,0 < 1,0		
INTERNE BEHEERSING				
Verslagleggings- en controleproces	De samenwerking tussen uw organisatie en Verstegen is goed, prettig en constructief verlopen. Het tijdig aanleveren van de jaarstukken met onderliggend dossier blijft een aandachtspunt voor Woudenberg.	6.3		
Risicobeheersings- en controlesysteem	Woudenberg brengt risico's in kaart, maar kent nog geen geformaliseerd risicobeheersings- en controlesysteem, inclusief fraudebeheersing. Wij adviseren het risicobeheersingssysteem, inclusief actuele schriftelijke (fraude)risicoanalyse te optimaliseren.	6.1		
Verbijzonderde interne controle	Woudenberg heeft verbijzonderde interne controle (VIC) uitgevoerd op enkele processen. De VIC is echter nog niet gebaseerd op een vastgesteld intern controleplan. Er is tussentijds ook geen rapportage uitgebracht door de VIC. Wij zien diverse aandachtspunten om de VIC te verbeteren.	2.3 & management- letter 2024		
Rechtmatigheid	Uit de rechtmatigheids- verantwoording blijkt dat de omvang van rechtmatigheidsfouten van Woudenberg hoger is dan de daarvoor gestelde grens. Ook gecorrigeerd voor acceptabele begrotingsafwijkingen komen de rechtmatigheidsfouten hoger uit dan de daarvoor gestelde grens.	5.1		

Onderwerp	Bevindingen 2024	Norm/ paragraaf	Signalering	
			2024	2023
	Het aantal inkoopopdrachten dat niet rechtmatig is aanbesteed en Europees aanbesteed had moeten worden blijft een belangrijk aandachtspunt voor Woudenberg.			
Sociaal domein (Wmo, Jeugdhulp, Participatiewet en PGB's)	De beheersingsmaatregelen zijn in grote lijnen op orde. De verantwoordingen WMO en Jeugdhulp zijn aangeleverd vanuit gemeente Amersfoort. Er vinden geen controles plaats op de prestatielevering PGB's.	5.2		
Grondexploitaties	Woudenberg heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar grondposities in de jaarrekening 2024.	5.3		
Single information, Single audit (SiSa)	Wij signaleren aandachtspunten in de interne beheersing voor wat betreft de getrouwheid en rechtmatigheid van de lasten, baten en balansposities die verband houden met de SiSa-regelingen.	5.5		
IT-beheersing	Wij signaleren aandachtspunten in IT-beheersing.	5.6 Bijlage 2		
Overige processen	Voor onze detailbevindingen en onze aanbevelingen over de interne beheersing verwijzen wij naar onze managementletter van 20 januari 2025. Wij vinden dat er binnen Woudenberg – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van ernstige tekortkomingen in de voor de jaarrekeningcontrole relevante interne beheersingsmaatregelen.	3.3/ 5.1	N.v.t.	N.v.t.

2. Onze belangrijkste boodschappen aan Woudenberg

2.1 Goedkeurende controleverklaring getrouwheid

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2024 afgerond. Wij geven bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende controleverklaring af voor getrouwheid. De accountantscontrole over verslagjaar 2024 leidt hiermee indirect tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties, via een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening 2024 als geheel vastgesteld op € 509.000 voor fouten en € 1.529.000 voor onzekerheden. De berekening hebben wij verricht conform het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) gebaseerd op 1% van de totale werkelijke lasten over 2024 inclusief de toevoegingen aan de reserves. De rapporteringstolerantie voor dit accountantsverslag zoals benoemd in het controleprotocol van Woudenberg is vastgesteld op € 25.500.

Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

De getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage 2024 is door ons vastgesteld.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Op pagina 233 van de jaarrekening 2024 is de rechtmatigheidsverantwoording van het college opgenomen. Het college heeft conform de financiële verordening 2024 1% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves als verantwoordingsgrens gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er rechtmatigheidsfouten boven deze verantwoordingsgrens zijn geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering als onderdeel van het jaarverslag 2024 is een nadere toelichting opgenomen ten aanzien van de rechtmatigheid en zijn rechtmatigheidsfouten en/of -onduidelijkheden boven de door de gemeenteraad vastgestelde rapportagegrens van € 509.000 toegelicht.

In dit accountantsverslag hebben wij onze bevindingen bij de rechtmatigheidsverantwoording nader uitgewerkt. Op grond van onze controle zijn wij van oordeel dat de rechtmatigheidsverantwoording 2024 een getrouw beeld geeft.

2.3 Belangrijkste bevindingen interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. Onze bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot de interne beheersingsmaatregelen hebben wij gerapporteerd in onze managementletter over 2024 van 20 januari 2025.

Vanuit onze controleopdracht hebben wij de kwaliteit beoordeeld van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de externe verslaglegging en jaarrekening van Woudenberg.

Woudenberg heeft in 2024 beperkt ingezet op de verbijzonderde interne controle (hierna: VIC) op een deel van de belangrijke financiële processen. Deze verbijzonderde interne controles zijn voor uw organisatie van belang omdat ze inzicht geven in de kwaliteit van de belangrijkste processen en de naleving van de rechtmatigheidseisen waaraan Woudenberg moet voldoen, voorafgaand aan onze controle. Wij zien mogelijkheden voor een verdere doorontwikkeling van de VIC, ook in het licht van de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf 2023 van toepassing is. In onze managementletter 2024 hebben wij een aantal adviezen ter doorontwikkeling van de VIC vermeld.

Wij vinden dat er binnen Woudenberg – rekening houdend met de aard en omvang van de (administratieve) organisatie – geen sprake is van ernstige tekortkomingen in de voor de jaarrekeningcontrole relevante interne beheersingsmaatregelen. Enkele van onze bevindingen en aanbevelingen behoeven aandacht.

3. Vermogen, resultaat en continuïteit

3.1 Analyseresultaat en resultaatontwikkeling

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna; BBV) is voor Woudenberg het geldende verslaggevingsstel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties in het eigen vermogen vinden plaats op basis van besluitvorming door de raad.

De jaarrekening 2024 van Woudenberg is opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde model. Bij de jaarrekening 2024 is een SiSa-bijlage gevoegd voor de SiSa-regelingen. In paragraaf 5.4 in dit verslag gaan wij hier nader op in.

De jaarrekening 2024 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2024 van € 24.304.000 (2023: € 20.825.000) inclusief een voordelig resultaat na mutaties in de reserves over 2024 van € 3,7 miljoen (voordelig resultaat 2023: € 4,2 miljoen).

De opbouw van het rekeningresultaat 2024 (in Euro) is als volgt:

<u>Resultaatbepaling</u>	<u>Jaar 2024</u>	<u>Jaar 2023</u>
Saldo van baten en lasten uit de normale bedrijfsvoering	923.782 V	2.323.000 V
Saldo van baten en lasten uit het grondbedrijf	282.882 V	114.000 V
Buitengewone baten en lasten	2.271.740 V	3.690.000 V
Saldo voor resultaatbestemming	3.478.404 V	6.127.000 V
<u>Resultaatbestemming</u>	<u>Jaar 2024</u>	<u>Jaar 2023</u>
Mutaties in reserves		
Totaal stortingen in reserves	-1.621.549 N	-4.077.000 N
Totaal onttrekkingen uit reserves	1.794.025 V	2.117.000 V
<i>Resultaat bestemming</i>	172.476 N	-1.960.000 N
Saldo na resultaatbestemming	3.650.880 V	4.167.000 V

De omvang van het eigen vermogen is in 2024 toegenomen met een bedrag van € 3.479.000.

Het verschil kent diverse oorzaken. Voor een analyse van de verschillen per programma tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar de programma-verantwoording in de jaarrekening vanaf pagina 12. Voor een uitgebreide toelichting op de toevoegingen aan en onttrekkingen van de reserves wordt verwezen naar de toelichting op het Eigen vermogen op pagina 221 van de jaarrekening.

3.2 Financiële positie en continuïteit

Woudenberg heeft voldoende aandacht voor de financiële uitdagingen en voor politiek-bestuurlijke beslissingen over inhoudelijke uitdagingen die Woudenberg te wachten staat.

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Het college van Woudenberg bevestigt dat er geen twijfel bestaat ten aanzien van de financiële omvang van het vermogen van Woudenberg om de continuïteit te waarborgen. Wij hebben de continuïteitsveronderstelling als basis voor de jaarrekening 2024 beoordeeld en wij kunnen ons verenigen met de toepassing van de continuïteitsveronderstelling in de jaarrekening.

De meerjarenbegroting 2025-2028 van gemeente Woudenberg laat een structureel sluitend beeld zien voor het jaar 2025. Voor het begrotingsjaar 2026 en verder is uw gemeente uitgegaan van een daling van de algemene uitkering. De meerjarenbegroting 2025-2028 toont voor 2026 een begrotingssaldo van € 961.000 (tekort), voor 2027 een begrotingssaldo van € 741.000 (tekort) en voor 2028 een begrotingssaldo van € 550.000 (tekort). Op basis van de voorjaarsnota vanuit het Rijk zal het collectieve negatieve begrotingssaldi 2026-2027 van alle gemeenten enigszins gedempt worden. Het beeld is dat de tekortperiode verschuift naar de begrotingsjaren 2028 en verder.

De provincie heeft regulier repressief (financieel) toezicht op gemeente Woudenberg en onderkent geen continuïteitsrisico's voor Woudenberg.

Onderstaand overzicht, gebaseerd op de jaarstukken 2024 van Woudenberg (pagina 130) geeft aan de hand van financiële kengetallen en ratio's een beeld van de financiële positie van Woudenberg per balansdatum, de (financiële) ontwikkeling in het eigen vermogen, de schuldpositie en overige indicatoren van Woudenberg per balansdatum.

Kengetallen	Rekening 2023	Rekening 2024
Netto schuldquote	-22,83%	-19,31%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-22,83%	-19,31%
Solvabiliteitsratio	47,08%	56,63%
Structurele exploitatieruimte	-3,49%	1,67%
Belastingcapaciteit	98,41%	106,04%

We merken op dat de kengetallen beperkt zijn gemuteerd ten opzichte van 2023. Woudenberg licht toe dat financiële positie van de gemeente over het algemeen goed is.

3.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van Woudenberg heeft de aandacht van management, college en gemeenteraad.

Risicomanagement vindt onder andere plaats in de vorm van een risicotabel, waarin Woudenberg de risico's in beeld brengt en periodiek monitort. In de jaarstukken 2024 is een risicotabel opgenomen in de paragraaf "Weerstandsvermogen en Risicobeheersing". Deze risico's zijn uiteengezet in incidentele en structurele risico's.

Ook de structurele exploitatieruimte is in deze paragraaf uitgewerkt. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. In de jaarrekening is aangegeven dat de structurele exploitatieruimte een positief percentage (1,7%) heeft over 2024 en daarmee gestegen is ten opzichte van 2023 (1,4%).

Op basis van de huidige inzichten schat Woudenberg in dat per eind 2024 volgens de vermelde risicotabel op pagina 123 van de jaarrekening, een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van € 1.652.820 noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële structurele risico's weerstand te bieden. De som van structurele en incidentele risico's inclusief grondexploitatie bedraagt € 2.724.660. Voor een nadere specificatie verwijzen we naar de tabel in de jaarstukken 2024.

Vervolgens is de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen weerstandscapaciteit die benodigd zou moeten zijn. Op grond van deze analyse is een weerstandscapaciteit van € 15,6 miljoen beschikbaar (2023: € 14,1 miljoen).

De beschikbare ratio weerstandsvermogen komt uit op 5,7 (2023: 9,3). In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is vermeld dat de berekende ratio weerstandsvermogen van Woudenberg valt in de waarderings-categorie 'Voldoende'.

Gezien het risicoprofiel van Woudenberg adviseren wij u de ontwikkeling van de risico's en de ontwikkeling van de reserves die aangewezen zijn als dekking van de risico's tussentijds en nauwlettend te blijven volgen.

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstandsvermogen, kan worden gesteld dat uw gemeente voldoende weerstandscapaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen.

4. Jaarverslag

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken 2024 andere informatie, die bestaat uit:

- Inleiding;
- Leeswijzer;
- Jaarverslag, bestaande uit programma's en paragrafen.

Woudenberg publiceert bij de jaarrekening bijlagen die betrekking hebben op:

- Wettelijke beleidsindicatoren;
- Restantkredieten per 31 december 2024.

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het jaarverslag en andere informatie mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2024 van Woudenberg de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

5. Controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2024

5.1 Rechtmatigheid

5.1.1 Stand van zaken wetgeving

Boekjaar 2023 was het eerste jaar waarin Woudenberg in lijn met adviezen van de commissie BBV een rechtmatigheidsverantwoording heeft opgenomen in de jaarrekening. Het wettelijk kader om dit te doen was de gewijzigde Gemeentewet. Het BBV en het BADO waren bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 nog niet aangepast. Voor boekjaar 2024 is dit nog steeds de situatie. De NBA heeft door middel van Alert 48 richtlijnen gegeven om hier mee om te gaan. Voor boekjaar 2024 dient Woudenberg de rechtmatigheidsverantwoording conform de jaarrekening 2023 vorm te geven.

5.1.2 Wijziging wetgeving 2025

Op 21 maart 2025 is het [besluit](#) genomen om het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) aan te passen. De belangrijkste wijzigingen hierbij zijn het verder verankeren van de rechtmatigheidsverantwoording in de wet- en regelgeving. In de besluiten zijn twee wijzigingen opgenomen die voor boekjaar 2025 actie vereisen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen:

- De gemeenteraad stelt de verantwoordingsgrens vast op ten hoogste 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves.
- Voor de uitvoering van de accountantscontrole tot en met 2024 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten 1% van de totale lasten verhoogd met de reservetoevoegingen en voor onzekerheden in de uitvoering van de controle 3%. In de wijziging vervalt het onderscheid tussen fouten en onzekerheden. Voortaan zal worden uitgegaan van één percentage, namelijk van 2%, om te bepalen of een aangepast oordeel over de financiële overzichten noodzakelijk is. Dit leidt vanaf boekjaar 2025 tot de volgende toleranties:

Materialiteit	Goedkeurende verklaring	Verklaring met beperking	Verklaring van oordeelonthouding/Afkeurende verklaring
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	≤ 2%	>2% – ≤ 4%	> 4%

Voor boekjaar 2025 betekent dit dat de volgende stukken herzien moeten worden, waarbij de nieuwe toleranties gehanteerd dienen te worden:

- Financiële verordening (212)
- Controleprotocol
- Eventuele overige stukken waarin nog oude percentages worden genoemd, zoals een intern controleplan

5.1.3 *Rechtmatigheidsafwijkingen 2024*

In de rechtmatigheidsverantwoording 2024 in de jaarrekening heeft het college de rechtmatigheidsafwijkingen opgenomen en de afwijkingen die daarvoor in aanmerking komen nader toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Hieronder hebben wij het kader van de gemeenteraad voor de rechtmatigheidscontrole opgenomen waaraan Woudenberg moet voldoen. Het kader is uitgebreid met de normen waaraan de accountant moet voldoen.

Onderwerp	Percentage/norm	Bedrag
Totale lasten 2024 Realisatie volgens Jaarrekening 2024	n.v.t	€ 49.347.272
Toevoegingen aan de reserves 2024 Realisatie volgens Jaarrekening 2024	n.v.t	€ 1.621.549
Basis voor berekening goedkeuringstolerantie getrouwheid en verantwoordingsgrens rechtmatigheid	n.v.t	€ 50.970.821
Accountant		
Materialiteit BADO voor getrouwheidsfouten	1%	€ 509.000
Materialiteit BADO voor onzekerheden in de controle	3%	€ 1.529.000
Rapporteringstolerantie voor toelichting getrouwheidsfouten en onzekerheden in de controle in het accountantsverslag	Controleprotocol	€ 25.500
Rechtmatigheid		
Verantwoordingsgrens (regulier) voor de financiële rechtmatigheidstoetsing, vastgesteld door de gemeenteraad	1%	€509.000
Verantwoordingsgrens (regulier) voor het bestuurlijk relevant onderwerp, vastgesteld door gemeenteraad (Rapporteringsgrens voor individuele rechtmatigheidsfouten en rechtmatigheidsonzekerheden in de paragraaf Bedrijfsvoering)	5% van verantwoordingsgrens	€ 25.500

Rechtmatigheidsafwijking	Rechtmatigheidsfout	Rechtmatigheids- onzekerheid	Waarvan acceptabel	Waarvan niet- acceptabel
Begrotingscriterium				
Overschrijdingen lasten	876.206	0	876.206	0
Onderschrijdingen lasten en afwijkingen baten	0	0	N.v.t.	0
Overschrijdingen investeringskredieten	119.749	0	0	119.749
Subtotaal begrotingscriterium	995.955	0	876.206	119.749

Rechtmatigheidsafwijking	Rechtmatigheidsfout	Rechtmatigheids- onduidelijkheid	Waarvan acceptabel	Waarvan niet- acceptabel
Voorwaardencriterium				
Europese aanbesteding	237.181	0	N.v.t.	N.v.t.
Subtotaal voorwaardecriterium	237.181	0	N.v.t.	N.v.t.
TOTAAL	1.233.136	0	N.v.t.	N.v.t.

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is. Alle onrechtmatigheden zijn verwerkt in de rechtmatigheidsverantwoording 2024.

5.1.4 Begrotingsonrechtmatigheid

Onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en de rechtmatigheidsverantwoording is begrotingsrechtmatigheid. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordeelt Woudenberg de begrotingsafwijkingen per taakveld voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten.

Woudenberg kent meerdere programma's. Op deze programma's is in 2024 sprake van de volgende begrotingsafwijkingen op de lasten en de baten:

Programma	Werkelijk 2024	Begroot (na wijziging) 2024	Afwijking begroting 2024
Lasten			
Programma 1. Samenleving	21.955.342	21.743.273	212.069 (nadelig)
Programma 2. Leefomgeving	5.798.225	5.944.782	146.557 (voordelig)
Programma 3. Veiligheid	1.322.788	1.388.939	66.151 (voordelig)
Programma 4. Ruimte, wonen en ondernemen	11.298.697	20.839.839	9.541.142 (voordelig)
Programma 5. Bestuur en dienstverlening	2.269.208	2.061.973	207.235 (nadelig)
Baten			
Programma 1. Samenleving	9.028.437	9.081.740	53.303 (nadelig)
Programma 2. Leefomgeving	3.902.668	3.709.002	193.666 (voordelig)
Programma 3. Veiligheid	7.383	5.000	2.383 (voordelig)
Programma 4. Ruimte, wonen en ondernemen	10.025.258	19.098.738	9.073.480 (nadelig)
Programma 5. Bestuur en dienstverlening	346.968	232.650	114.318 (voordelig)

In 2024 is er sprake van (begroting)afwijkingen op de investeringskredieten:

Het voorbereidingskrediet Hoevelaar fase 3 was in 2024 nog niet aangevraagd en is daarmee onrechtmatig.

Voor de afwijkingen op de lasten en de baten per programma verwijzen wij naar de paragraaf bedrijfsvoering van het Jaarverslag 2024, waarin de analyse begrotingsrechtmatigheid is opgenomen op pagina 233.

In de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV is een nadere duiding gegeven aan het begrip Begrotingsonrechtmatigheid:

1. Er is hiervan sprake als het college bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door de raad vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door de raad zijn vastgesteld voor het einde van het boekjaar.
3. Bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en ook bij lagere/hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig* met begrotingswijzigingen is aangepast.

Het derde onderdeel is een uitbreiding van het begrip begrotingsonrechtmatigheid.

*Hoe niet tijdig wordt geïnterpreteerd, wordt bepaald door de 'spelregels' tussen het de raad en het college. De spelregels met betrekking tot het informeren en vaststellen van begrotingswijzigingen bij onderschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten (kredieten) en bij lagere/hogere baten ten opzichte van de begroting zijn veelal in de financiële verordening art. 212 Gemeentewet opgenomen.

Voor de melding en toelichting op de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten verwijzen wij naar uw inhoudelijke analyse in de jaarrekening 2024. Woudenberg heeft in de paragraaf bedrijfsvoering en in de rechtmatigheidsverantwoording de afwijkingen gewogen en bepaald welke afwijkingen rechtmatig zijn, onrechtmatig zijn en welke onrechtmatigheden volgens het beleid van de raad acceptabel worden verklaard.

Voor de toelichting op de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten verwijzen wij naar uw inhoudelijke analyses in de jaarrekening in de programmaverantwoording en bijlage D.4 (Lopende investeringskredieten per 31 december 2024). Woudenberg heeft in de paragraaf bedrijfsvoering de afwijkingen gewogen en bepaald welke afwijkingen rechtmatig zijn, onrechtmatig zijn en welke onrechtmatigheden volgens het beleid van de gemeenteraad acceptabel worden verklaard.

5.1.5 (Europese) aanbesteding

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van Woudenberg zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. Woudenberg controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Deze controle is een belangrijk onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en van de rechtmatigheids-verantwoording.

Woudenberg ziet voorafgaand aan aanbestedingen toe dat bij het aangaan van nieuwe opdrachten de regels ten aanzien van EU-aanbesteding strikt worden nageleefd. Tijdens onze controle en de gesprekken met uw organisatie hierover hebben wij vastgesteld dat dit bewustzijn aanwezig is en dat wij deze aandacht terugzien in uw organisatie op meerdere momenten in het jaar.

Uit de controle zijn onrechtmatigheden geconstateerd. Wij verwijzen naar uw inhoudelijke toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering op pagina 233 in jaarverslag 2024. De totale rechtmatigheidsfout over 2024 bedraagt afgerond € 293.637. De geconstateerde onrechtmatigheden zijn mede het gevolg van inkoopopdrachten die in het verleden (tot en met boekjaar 2023) niet volgens de juiste procedure zijn aanbesteed. De afwijkingen kunnen niet gecorrigeerd en hersteld worden, de kosten 2024 zijn wel “getrouw”.

5.2 Sociaal domein

5.2.1 Wmo en Jeugdhulp en uitkeringen Participatiewet

De gemeente Woudenberg voert diverse regelingen (decentralisaties) uit in het sociaal domein. Woudenberg heeft deze taken deels uitbesteed bij externe partijen. De uitvoeringstaken met betrekking tot het sociaal domein (o.a. Wmo, Jeugdzorg en uitkeringen Participatiewet) zijn uitbesteed aan coöperatie De Kleine Schans (frontoffice en toekenning), waarbij de processen in de backoffice zijn belegd bij de gemeente Amersfoort (inkoop en contractering, contractbeheer en administratieve verwerking van facturen en zorgdeclaraties). Over de prestatielevering van de geleverde zorg in natura (Wmo en Jeugdzorg oude en nieuwe taken) legt gemeente Amersfoort verantwoording af aan de gemeente Woudenberg middels een verantwoording voorzien van een controleverklaring.

De controle van de Jeugdwet verantwoording en WMO vanuit Amersfoort is afgerond waarin een goedgekeurde verklaring is verstrekt. MetMaya kon geen controleverklaring aanleveren aan de gemeente Amersfoort inzake de getrouwheid en rechtmatigheid van de totale bestedingen in 2024. Het totale bedrag betreft € 3.808.000 en is als onduidelijkheid opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

5.2.2 PGB's Wmo en Jeugdhulp

De uitvoering van het persoonsgebonden budget (PGB) WMO en Jeugdhulp ligt bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Door de SVB worden door geen controles uitgevoerd op de prestatielevering van de PGB's. De SVB toetst of declaraties passen binnen beschikking en zorg-overeenkomsten. De SVB toetst niet of de zorg daadwerkelijk is geleverd. Gemeente Woudenberg kiest ervoor om geen controle te doen op de prestatielevering. Om die reden zijn de PGB uitgaven Wmo en Jeugdhulp onzeker voor een bedrag van € 309.250 (2023: € 265.582). Dit bedrag is opgenomen in onze foutenevaluatie.

5.3 Voorraden-Grondexploitaties

5.3.1 Algemeen

Belangrijk onderdeel van onze controle is de controle van de juiste waardering van de grondexploitaties.

Voor alle grondexploitaties van Woudenberg vinden jaarlijks actualisaties plaats. Over de ontwikkelingen wordt de raad tussentijds geïnformeerd. Over de uitkomsten van de actualisatie per 1 januari 2025 wordt de raad geïnformeerd via de paragraaf grondbeleid.

Woudenberg heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar grondposities in de jaarrekening 2024 en het proces dat hiertoe moet leiden. Woudenberg actualiseert de grondexploitaties waarna deze via het grondbeleid wordt aangeboden aan de gemeenteraad. Hierin wordt verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten met betrekking tot het beheren en exploiteren van gronden, bestaande uit de grondexploitaties.

5.3.2 Actualisatie grondexploitaties 1-1-2025

De gemeentelijke grondexploitaties van Woudenberg zijn naar de stand van 1 januari 2025 geactualiseerd. Hierbij zijn door Woudenberg belangrijke keuzes gemaakt en standpunten ingenomen. Met deze berekeningen heeft Woudenberg ook beoordeeld of de onderhanden werk positie in de balans van 2024 op een juiste wijze is gewaardeerd en in welke mate Woudenberg verliesvoorzieningen moet treffen en/of (tussentijds) resultaat moet nemen over 2024.

In de paragraaf grondbeleid en in de toelichting op de balans (voorraden) is dit nader uiteengezet.

5.3.3 Bevindingen

Op basis van een risicoanalyse hebben wij de grondexploitaties gecontroleerd. Naar aanleiding daarvan constateren we dat de beheersing van de projecten en inschatting en bewaking van de belangrijke risico's toereikend is. De risico's die Woudenberg loopt zijn toereikend toegelicht in de jaarrekening. Wij verwijzen naar de toelichting onder de voorraden in de jaarrekening, waarin het college van de actieve grondexploitaties onder meer status, voortgang, schattingen, bijbehorende risico's en verwachte financiële uitkomsten toelicht.

In de actualisatie van de grondexploitaties heeft het college rekening gehouden met de meest recente ontwikkelingen, zoals de gehanteerde veronderstellingen met betrekking tot het uitgiftetempo, de verwachte verkoopprijzen, de ontwikkeling van de plankosten ontleend aan recente verkopen i.c. de belangstelling van potentiële kopers, extern onderzoek, taxatierapporten en statistische gegevens. De mogelijke risico's zijn door Woudenberg naar beste schatting in kaart gebracht. Het gaat daarbij om algemene risico's die voor alle projecten gelden (bijvoorbeeld de ontwikkeling van de indexen) en risico's die verband houden met een specifiek project. De uitgangspunten en onderbouwingen van Woudenberg zijn gebaseerd op gedegen voorbereiding en onderzoek. Hoewel de huidige marktontwikkelingen onzekerheden met zich meebrengen, hebben deze ontwikkelingen volgens de inschatting van de gemeente geen materiële gevolgen voor de schattingen en uitkomsten van de grondexploitaties van Woudenberg en voor vermogen en resultaat.

5.4 WNT-verantwoording

5.4.1 Controlebevindingen en aanbevelingen

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2024 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde [Regeling controleprotocol WNT 2024](#). Daarbij zijn door ons geen afwijkingen geconstateerd.

5.4.2 Beperkingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden

Het doel van het controleprotocol WNT is om vast te stellen of de bezoldiging van de directie en het bestuur overeenkomt met de bepalingen van de WNT en juist is gepresenteerd in de WNT-verantwoording.

Het WNT-protocol voorziet niet in het uitvoeren van controlewerkzaamheden die zekerheid geven over de verantwoorde bezoldiging in relatie tot de bezoldigingsafspraken. Dat houdt in dat wij op grond van het protocol deze werkzaamheden niet hoeven uit te voeren en ook niet uitgevoerd hebben. Wij kunnen daarom niet uitsluiten dat er verschillen zijn tussen de uitbetaalde bezoldiging en de daarover gemaakte afspraken. Bijvoorbeeld omdat wij geen weet hebben van een separaat gemaakte bezoldigingsafpraak. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT correct is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken. Ons is bevestigd dat er naast de arbeidsovereenkomsten geen andere bezoldigingsafspraken bestaan.

Als de in de WNT-verantwoording verantwoorde bezoldiging niet overeenkomt met uw beeld van de gemaakte afspraken of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons zo snel mogelijk daarover te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

5.5 SiSa-verantwoording

Bij de jaarrekening 2024 voegt Woudenberg als bijlage de SiSa-verantwoording toe. Woudenberg heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage 2024 getoetst. De SiSa-verantwoording is geen onderdeel van de Verbijzonderde Interne Controle van Woudenberg.

Voor deze specifieke uitkeringen is in de wet bepaald dat de accountant in de controleverklaring opneemt of de baten en lasten (alsmede de balansmutaties) met betrekking tot specifieke uitkeringen rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit betekent dat naast het getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening als geheel, expliciet nog een oordeel van de accountant wordt gevraagd bij de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage. In de controle van de specifieke uitkering (SiSa) is met de komst van de rechtmatigheidsverantwoording hierin niets veranderd. Dat betekent dat wij ook in ons accountantsverslag 2024 rapporteren over de SiSa regelingen en een tabel met bevindingen opnemen per SiSa-regeling.

Het is de taak van de accountant om als onderdeel van de controle van de jaarrekening vast te stellen dat Woudenberg de SiSa-correct en volledig heeft ingevuld en aan de voorwaarden heeft voldaan.

Wij hebben tijdens onze controle de SiSa-bijlage gecontroleerd, die door Woudenberg is opgemaakt, op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2024 van 20 februari 2025. Wij benadrukken dat u als Woudenberg zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren zoals opgenomen in de SiSa-bijlage.

Wij merken op dat het aantal SiSa-regelingen nog steeds omvangrijk is. In de jaarrekening 2024 verantwoordt Woudenberg inmiddels 22 regelingen.

Wet Inburgering 2021 (SiSa-regeling G10)

Ten aanzien van de Wet Inburgering 2021 (SiSa-regeling G10) merken wij op dat de gemeente een algemeen M&O beleid heeft, maar dat dit nog specifiek gemaakt moet worden voor de Wet Inburgering. Hierdoor kon de opzet, bestaan en effectieve werking van het M&O beleid van de Wet Inburgering in 2024 niet worden vastgesteld.

5.5.1 Opvang Oekraïense vluchtelingen

Woudenberg heeft de opvang van Oekraïense vluchtelingen in 2024 voortgezet. Woudenberg heeft de aanvullende kosten hiervoor apart geregistreerd en heeft de kosten gecontroleerd via interne controle en verbijzonderde interne controle op getrouwheid en rechtmatigheid. Het is uw verwachting dat de compensatie over 2024 tenminste dekkend (budgetneutraal) zal zijn. De bijdrage over 2024 heeft het Rijk nog niet vastgesteld.

Voor de vergoeding van meerkosten en de verantwoording van meerkosten in de jaarrekening 2024 van Woudenberg zijn landelijk afspraken gemaakt, onder meer in het Bekostigingsbesluit en een Verantwoordinginstructie (Oekraïne). De verantwoording over de besteding van de meerkosten eerste opvang ontheemden Oekraïne verloopt via de SiSa-systematiek (Single information, Single audit). In het Verantwoordingsoverzicht SiSa 2024 in de jaarrekening 2024 van Woudenberg legt Woudenberg verantwoording of over ontvangen bijdragen en de bestedingen.

Op grond van de regeling mag een gemeente het meerdere ontvangen normbedrag toevoegen aan het resultaat van de gemeente.

5.5.2 SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), artikel 5, lid 4, rapporteren wij in ons accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2024 in het kader van SiSa worden verantwoord.

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van voorgeschreven verplichte tabel. Deze tabel dient door uw organisatie samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Wij hebben de foutenevaluatie van de SiSa bijlage van Woudenberg opgenomen in bijlage 1 bij dit accountantsverslag.

5.6 IT-beheersing

Vanuit onze controle van de jaarrekening zijn geen aanwijsbare risico's geconstateerd voor de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en -beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

Het zwaartepunt van IT-beheersing verschuift daardoor naar toegangsbeheer en het reduceren van het risico van cybercriminaliteit. Goed toegangsbeheer vereist een rol gebaseerd toegangsmanagement, gekoppeld aan HR-systemen en de daarin opgenomen functieprofielen van medewerkers.

Wij benadrukken dat ons onderzoek van de IT-beheersingsmaatregelen in het kader van onze jaarrekeningcontrole belangrijke informatie kan geven over IT-risicogebieden van Woudenberg. Er kan echter ook sprake zijn van risicogebieden die niet door ons onderkend worden. De oorzaak hiervan is de beperkte scope van ons onderzoek (controle van de jaarrekening).

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2024 van Woudenberg is door ons een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de IT-organisatie, het IT-landschap en de beheersing daarvan. Het betreft een update van het onderzoek dat voor de jaarrekeningcontrole 2023 is uitgevoerd.

Wij verwijzen naar de tabel van bijlage 2 voor onze belangrijkste bevindingen en daarbij horende aanbevelingen. De strekking van de bevindingen is gelijk aan die van 2023.

Voor een verbreding van de scope van het onderzoek naar IT-beheersingsmaatregelen adviseren wij om met name aandacht te hebben voor kwaliteitscertificering van IT-processen, systemen en applicaties en voor beveiligingsscan's door specialisten. Desgewenst bespreken wij graag de relevante opties en de mogelijkheden die wij (vanuit ons netwerk) hierin kunnen bieden.

In algemene zin merken wij op dat publieke organisaties steeds vaker doelwit zijn van cybercriminaliteit. Uit trainingen die wij verzorgen blijkt dat organisaties vaak onvolgende zijn voorbereid op een cyberincident (door cybercriminaliteit of anderszins). Direct hiermee samenhangende aspecten zijn de naleving van [NIS2-richtlijn](#) en de in het derde kwartaal 2025 te verwachten [Cyberbeveiligingswet](#). Wij kunnen desgewenst ondersteuning verlenen bij een evaluatie door een IT-specialist van Verstegen.

5.7 Verwerking van geconstateerde afwijkingen rechtmatigheid en getrouwheid

Er hebben naar aanleiding van onze controle correcties plaatsgevonden in de jaarstukken, dit betroffen cijfermatige correcties en tekstuele aanpassingen, zoals aanpassingen met betrekking tot presentatie-, rubricerings-, en toelichtingsvereisten van het BBV, begrotingsrechtmatigheid en de rechtmatigheidsverantwoording.

Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2024 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden resteren ongecorrigeerde getrouwheidsfouten en onzekerheden in de controle groter dan de rapporteringstolerantie van € 25.500. De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid.

Betreft	Getrouwheid	
	Fout	Onzekerheid
Eigen bijdrage leefgeld te hoog verantwoord conform staat van baten en lasten stelsel verantwoord in de Sisa-bijlage i.p.v. kasstelsel	€20.099	
prestatielevering niet gevoerde accountantsgesprekken bij Jeugd		€ 51.819
Onzekerheid prestatielevering PGB Wmo en Jeugd		€ 309.250
TOTAAL	€ 20.099	€ 361.069

6. Overige onderwerpen

6.1 Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer, bewuste beïnvloeding door college, raad en/of het management van de presentatie (jaar)cijfers teneinde een ander beeld voor te stellen dan de werkelijkheid en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van Woudenberg.

Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

Woudenberg heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor teruggebracht. Wij adviseren hierbij nog wel om als onderdeel van het risicomanagementsysteem periodiek een separate risicoanalyse op deze thema's uit te voeren en daarbij te evalueren of er voldoende beheersingsmaatregelen zijn getroffen. Wij verwijzen hiervoor naar onze aanbevelingen die wij in onze managementletter hebben gerapporteerd.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

In onze gesprekken met de organisatie is bevestigd dat er geen fraude heeft plaatsgevonden en ook geen vermoeden is van fraude.

6.2 Verplichte rapportering fraude en continuïteit in onze controleverklaring

De controle van de jaarrekening van Woudenberg is aan te merken als een wettelijke controleopdracht. Dit impliceert dat wij in onze controleverklaring bij de jaarrekening rapporteren over fraude- en continuïteitsrisico's die relevant zijn geweest bij het plannen en uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Daarbij geven wij aan hoe wij op deze risico's hebben ingespeeld.

De rapportage van de accountant over fraude en continuïteit is in de basis geënt op de verantwoording van frauderisicobeheersingsmaatregelen en de toelichting op de continuïteitsverwachtingen in het jaarverslag. Uiteraard dient de inhoud van het jaarverslag ook op deze thema's proportioneel te zijn en een juiste en volledige voorstelling van zaken te geven.

6.2.1 **Fraude**

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben wij onderzocht en geëvalueerd in hoeverre de jaarverslaglegging van Woudenberg vatbaar is voor materiële afwijkingen als gevolg van fraude. Vanuit algemene en branche-breed relevante frauderisicofactoren is in dat kader onder meer aandacht besteed aan het risico van:

- bewuste beïnvloeding door de raad, college en management van de presentatie van de jaarcijfers teneinde een ander beeld voor te stellen dan de werkelijkheid;
- het op oneigenlijke gronden aanspraak maken op doeluitkeringen en/of andere bijdragen van derden;
- subjectiviteit en/of onzakelijk handelen bij transacties met verbonden partijen.

In de controleverklaring lichten wij toe dat Woudenberg niet beschikt over een actueel en geformaliseerd overkoepelend risicobeheersings- en controlesysteem. Gemeente Woudenberg heeft wel een eerste opzet voor de frauderisicoanalyse opgesteld als onderdeel van de (verbijzonderde) interne controle. Dit betreft een eerste opzet betreft die verder moet worden (door)ontwikkeld. De raad heeft de verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de fraudebeheersing. Woudenberg heeft echter wel beleid en treft waarborgen gericht op ontdekken en beperken van frauderisico's. Woudenberg beschikt over M&O beleid. Voor de komende periode is (door)ontwikkeling en formalisatie van deze frauderisicoanalyse en het M&O beleid nodig, evenals een nadrukkelijke verankering van de fraudepreventie in de interne controle. Hiermee kunnen de belangrijkste frauderisico's periodiek worden geïnventariseerd, geadresseerd en geëvalueerd. Wij adviseren om een risicobeheersingssysteem, inclusief schriftelijke (fraude)risicoanalyse, te implementeren. Wij benadrukken dat wij met onze aanbeveling vooral doelen op een praktische invulling en uitvoering, passend bij de grootte en de activiteiten Woudenberg en passend binnen uw beschikbare capaciteit en middelen.

Uit onze controlebevindingen is niet gebleken dat de jaarverslaglegging 2024 van Woudenberg afwijkingen bevat als gevolg van de hiervoor vermelde frauderisico's. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Het college heeft ons schriftelijk bevestigd dat de jaarrekening naar diens beste weten geen afwijkingen bevat die het gevolg zijn van fraude.

Meer informatie hierover is te vinden in de [NBA-Brochure Verplichte rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring bij de jaarrekening; wat betekent dit voor u als klant.](#)

6.2.2 Continuïteit

Naast rapportering over frauderisico's is rapportering over continuïteitsrisico's verplicht in de controleverklaring van de accountant bij jaarrekening van gemeenten. Woudenberg heeft in de jaarstukken inzicht gegeven in de toekomstsverwachting van de gemeente. Gemeenten kennen als overheidsorgaan feitelijk geen risico van discontinuïteit. Wel bestaat het risico dat gemeenten (tijdelijk) hun financiële zelfstandigheid verliezen en een zogenoemde artikel 12-status krijgen.

De meerjarenbegroting 2025-2028 van de gemeente Woudenberg laat een structureel sluitend beeld zien voor het jaar 2025. Voor de begrotingsjaren 2026 en verder is uw gemeente uitgegaan van een daling van de algemene uitkering. De meerjarenbegroting 2025-2028 toont voor 2026 een begrotingssaldo van € 961.000 (tekort), voor 2027 een begrotingssaldo van € 741.000 (tekort) en voor 2028 een begrotingssaldo van € 550.000 (tekort).

De provincie heeft regulier repressief (financieel) toezicht op gemeente Woudenberg en onderkent geen continuïteitsrisico's voor Woudenberg.

Woudenberg heeft op advies van de VNG nog geen volledig compenserende maatregelen opgenomen in de begroting, om zo de effecten van het ravijnjaar zichtbaar te maken. De effecten van de voorjaarsnota van het rijk zullen naar verwachting voor de jaren 2026 en 2027 een positief effect hebben op de meerjarenbegroting van Woudenberg. Het beeld is dat de tekortperiode verschuift naar de begrotingsjaren 2028 en verder.

6.3 Het verloop van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de tussen Woudenberg en Verstegen opgestelde opdrachtafspraken. Ter ondersteuning daarvan zijn vooraf risicoanalyses opgesteld, werkafspraken gemaakt en zijn tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Met betrekking tot het controleproces 2024 constateren wij het volgende:

- De concept-jaarrekening 2024 was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole nog niet gereed. De later opgeleverd versie was cijfermatig gereed en van goed niveau.
- De dossiervorming als basis voor onze controle was niet op alle onderdelen voldoende op het moment van start van onze controle. Gedurende de controle zijn ontbrekende stukken aangevuld.
- De wederzijdse afspraken over planning en afronding hebben ertoe geleid dat de controle binnen de bestuurlijke planning kon worden afgerond.

Wij zijn, rekening houdend met het vorenstaande, van mening dat onze gerealiseerde tijdsbesteding en de door ons gerealiseerde controlewerkzaamheden voldoende zijn voor een kwalitatief toereikende uitvoering van onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende controle- en overige standaarden (COS). Onze tijdsbesteding nadert momenteel het vooraf overeengekomen budget. Wij zullen op basis van de nog te besteden uren voor afronding van de controle een voorstel doen voor afrekening van onze meerkosten.

6.4 Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van Woudenberg op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2024 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende ondersteuning en ondersteuning bij rechtmatigheid.

Vanaf volgend boekjaar zal een andere tekenend partner de controle-opdracht uitvoeren vanwege de langdurige betrokkenheid van ondergetekende. Tot slot bevestigen wij dat geen sprake is van een langdurige betrokkenheid (zeven jaar of meer) van één van de teamleden bij de controleopdracht voor Woudenberg.

6.5 Duurzaamheid

Decentrale overheden spelen een belangrijke rol bij het realiseren van duurzaamheid in de samenleving. Door middel van een duurzaamheidsrapportage krijgen gemeenten een instrument voor het in kaart brengen van hun duurzaamheidsprestaties. Decentrale overheden zijn niet verplicht om onder de CSRD (of onder andere duurzaamheidswetgeving) te rapporteren. Decentrale overheden hebben een rol in de waardeketen van CSRD-plichtige ondernemingen. Deze ketenpartners zijn op bepaalde punten afhankelijk van informatie van decentrale overheden. In het bijzonder geldt dit voor de financiële instellingen waar decentrale overheden een groot deel van hun financiering vandaan krijgen.

Eind 2024 is de ‘Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording voor decentrale overheden’ verschenen. Deze handreiking kan Woudenberg helpen met het opzetten van een duurzaamheidsverantwoording. Advies vanuit de handreiking is om gebruik te maken van een groeimodel. Het is de bedoeling dat op sectorniveau de zogeheten dubbele materialiteitsanalyse (dubbel omdat het enerzijds gaat om de impact van de gemeente op de buitenwereld en anderzijds de impact op de eigen organisatie) wordt uitgevoerd. Hiermee krijgen organisaties collectief inzicht in de onderwerpen die het meest materieel zijn voor de organisatie en de stakeholders.

In lijn met de handreiking adviseren wij u dit onderwerp te agenderen en stapsgewijs te starten, bijvoorbeeld door de CO2 uitstoot van de gemeente inzichtelijk te maken om vervolgens reductiedoelstellingen te formuleren voor de eigen organisatie.

Wij blijven graag benadrukken dat duurzaamheid de komende jaren – in welke vorm dan ook – van toenemend belang zal zijn voor de bedrijfsvoering van overheidsorganisaties.

Dit onderstreept het belang om duurzaamheid te betrekken bij alle facetten van de bedrijfsvoering, al dan niet afgedwongen door wet- en regelgeving of belangrijke contractpartijen in de keten.

7. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

8. Bijlage 1 – SiSa bijlage 2024 Woudenberg

Nr specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2024	Volg nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
B2	1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Fout	n.v.t.	n.v.t.
B2	2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
C62	1	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen-affaire	Fout	n.v.t.	n.v.t.
C62	2	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen-affaire	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
C92	1	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Fout	n.v.t.	n.v.t.
C92	2	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
D8	1	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Fout	n.v.t.	n.v.t.
D8	2	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
D14	1	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Fout	n.v.t.	n.v.t.
D14	2	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
D23	1	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Fout	n.v.t.	n.v.t.
D23	2	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
E44B	1	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Fout	n.v.t.	n.v.t.
E44B	2	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

E81	1	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	Fout	n.v.t.	n.v.t.
E81	2	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G2	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G2	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G2	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G2	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffairegebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G2A	1	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G2A	2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G2A	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G2A	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire gebundelde uitkering Participatiewet_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3	1	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3	2	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3	3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3	4	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden in het kader van de	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

		hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024			
G3	5	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3	6	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3	7	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3	8	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3	9	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3	10	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3A	1	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3A	2	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

G3A	3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3A	4	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3A	5	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3A	6	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T-1 (exclusief BOB)_ totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3A	7	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3A	8	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G3A	9	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G3A	10	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in het kader van de hersteloperatie	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

		kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023			
G4	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	5	Tozo 2_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	6	Tozo 2_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	7	Tozo 3_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	8	Tozo 3_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	9	Tozo 4_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	10	Tozo 4_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	11	Tozo 5_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	12	Tozo 5_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	13	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	14	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4	15	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4	16	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	1	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.

G4A	2	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	3	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	5	Tozo 2_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	6	Tozo 2_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	7	Tozo 3_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	8	Tozo 3_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	9	Tozo 4_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	10	Tozo 4_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	11	Tozo 5_totaal 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	12	Tozo 5_totaal 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	13	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	14	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G4A	15	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G4A	16	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G10	1	Wet inburgering_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	Gemeente heeft algemeen M&O beleid, maar dit moet nog specifiek worden gemaakt voor de Wet inburgering.
G10	2	Wet inburgering_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

G12	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_ gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G12	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G12	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G12	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar T_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G12A	1	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G12A	2	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Bijzondere bijstand in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G12A	3	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G12A	4	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in het kader van de hersteloeratie kinderopvangtoeslagaffaire in jaar 2023	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G13	1	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.
G13	2	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
G13	3	Bestedingen/baten overige voorzieningen_gemeentedeel 2024	Fout	n.v.t.	n.v.t.

G13	4	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2024	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
H4	1	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Fout	n.v.t.	n.v.t.
H4	2	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
H30	1	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Fout	n.v.t.	n.v.t.
H30	2	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
H35B	1	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Fout	n.v.t.	n.v.t.
H35B	2	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
J55	1	Aanpak energiearmoede	Fout	n.v.t.	n.v.t.
J55	2	Aanpak energiearmoede	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
J94	1	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Fout	n.v.t.	n.v.t.
J94	2	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
K28	1	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Fout	n.v.t.	n.v.t.
K28	2	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.
M16	1	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Fout	n.v.t.	n.v.t.
M16	2	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Onzekerheid	n.v.t.	n.v.t.

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring): goedkeurend
 Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening: goedkeurend

9. Bijlage 2 – Detailbevindingen geautomatiseerde gegevensverwerking (IT)

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2024 van Woudenberg is door ons een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de IT-organisatie, het IT-landschap en de beheersing daarvan. In de onderstaande tabel zijn, door middel van observaties en concrete acties, onze belangrijkste signaleringen, bevindingen en daarbij horende aanbevelingen en adviezen weergegeven.

Identificatie en authenticatie (logische toegangsbeveiliging)	
Observaties	Risico('s)
Identificatie en authenticatie vormen het fundament voor het geauthentiseerd toegang verlenen van gebruikers tot de IT-omgeving, en daarmee de (bedrijfskritieke en/of persoonsgerelateerde) data, van de Gemeente Woudenberg. Wij hebben, aan de hand van enkele best practices (waaronder de NIST, CIS en de Microsoft Security Baseline), vastgesteld dat voor de applicatie Youforce sprake is van onvoldoende 'sterke' wachtwoorden. Wij hebben niet (tijdig) over voldoende en geschikte controle-informatie (waaronder langs het uitvoeren van een 'AD-analyse') kunnen beschikken teneinde, vaktechnisch verantwoord, te kunnen vaststellen of SSO voor (tenminste de voor de jaarrekeningcontrole relevante) gebruikers consequent wordt afgedwongen (en, de betreffende, gebruikers daarmee op passende wijze worden geauthentiseerd) voor respectievelijk de (kern)applicaties Key2Burgerzaken, Centric Leefomgeving, Key2Belastingen, Key2Finance en het netwerk. Het hanteren van onvoldoende 'sterke' wachtwoorden herbergt een verhoogd risico op ongeoorloofde toegang tot de IT-omgeving, en daarmee de (bedrijfskritieke en/of persoonsgerelateerde) data, van de Gemeente Woudenberg en, daarmee, de betrouwbaarheid van de uit genoemde (kern)applicaties afkomstige data.	Een zwak identificatie- en authenticatiemechanisme vergroot de kans op het als ongeautoriseerde gebruiker toegang kunnen verschaffen tot de IT-omgeving, en daarmee de (bedrijfskritieke en/of persoonsgerelateerde) data, met mogelijk verlies dan wel manipulatie en/of andere beveiligingsincidenten tot gevolg.
Aanbevelingen	
1. Professionaliseer het bestaande wachtwoordbeleid, bijvoorbeeld aan de hand van enkele best practices, zoals de NIST, CIS of de Microsoft Security Baseline, en stel deze formeel vast.	

2. Implementeer dit beleid binnen de voor gemeente Woudenberg relevante IT-omgeving(en).
3. Configureer *multi-factor-authentication*, voor zowel in- als externe toegang, en dwing dit af voor alle gebruikers.
4. Richt binnen de Active Directory zogeheten 'event logs' in waarmee een historie van wijzigingen rondom (wachtwoord)settings (per gebruiker) wordt opgebouwd.
5. Stel, minimaal, jaarlijks vast of het wachtwoordbeleid nog passend is en breng, daar waar nodig, de noodzakelijke wijzigingen aan.

Autorisaties en autorisatiebeheer (logische toegangsbeveiliging)

Observaties	Risico('s)
Het risico op ongeoorloofde toegang kan, naast identificatie en authenticatie, mede worden gemitigeerd door het definiëren en inrichten van functieprofielen met aanpalende rechten (autorisaties) waardoor de minimaal gewenste functiescheiding kan worden gewaarborgd binnen de IT-omgeving(en) van gemeente Woudenberg.	Het onvoldoende, preventief, beheersen van de minimaal gewenste functiescheiding vergroot de kans op het als ongeautoriseerde gebruiker toegang kunnen verschaffen tot de IT-omgeving, en daarmee de (bedrijfskritieke en/of persoonsgerelateerde) data, met mogelijk verlies dan wel manipulatie en/of andere beveiligingsincidenten tot gevolg.
Naast inrichten is beheersen (autorisatiebeheer) het kernwoord om, mits gedegen ingericht en frequent zichtbaar uitgevoerd, preventief 'in control' te komen en blijven.	
Wij hebben vastgesteld dat de bestaande functieprofielen naar 'eer en geweten' zijn ingericht, maar niet als zodanig een autorisatiematrix als uitgangspunt van de minimaal gewenste functiescheiding vormen.	
Daarnaast ontbreekt een procedure voor het onder functiescheiding toekennen, wijzigen en intrekken van rechten binnen de IT-omgeving(en) van gemeente Woudenberg alsmede een passende oplossing waarin dergelijke aanvragen consequent worden geregistreerd.	
Wij concluderen dat er onvoldoende sprake is van preventieve beheersing teneinde de minimaal gewenste functiescheiding te kunnen waarborgen hetgeen, naast voornoemde, tevens wordt gevoed vanuit het ontbreken van een zogeheten 'IST-SOLL-vergelijking' waarbij de autorisatiestructuur ('IST') periodiek, doch minimaal jaarlijks,	

wordt afgezet tegen de autorisatiematrix ('SOLL') gevolgd door passende follow-up.	
Aanbevelingen	
6. Definieer, in samenwerking met de business, 'handelingen' (op zowel applicatie- als applicatie-overstijgend niveau) welke niet door één gebruiker mogen worden uitgevoerd. 7. Vertaal deze handelingen naar de bestaande dan wel nog, deels, te definiëren rollen en rechten. Dit resulteert in een overzicht van de 'ongewenste combinaties' van rollen en rechten, welke niet door één gebruiker zouden mogen worden uitgevoerd. 8. Stel de 'ongewenste combinaties' formeel vast, zodat het een uitgangspunt vormt voor het <i>toekennen</i> , <i>wijzigen</i> en <i>intrekken</i> van <i>rechten</i> binnen de IT-omgeving(en). 9. Voer periodiek, zichtbaar, een vergelijking uit waarbij de autorisatiestructuur ('IST') wordt afgezet tegen de 'ongewenste combinaties' ('SOLL'), zodat kan worden vastgesteld of de minimaal gewenste functiescheiding wordt gewaarborgd. 10. Geef zichtbaar invulling aan de follow-up, zodat een belangrijke stap wordt gezet naar (meer) <i>preventieve</i> beheersing.	

Change management	
Observaties	Risico('s)
Applicaties in eigen beheer. Gemeente Woudenberg maakt gebruik van de (kern)applicaties Key2Burgerzaken en Key2Finance welke, in de basis, zelfstandig worden beheerd. Wij concluderen dat er, met betrekking tot de (kern)applicaties Key2Burgerzaken en Key2Finance, sprake is van onvoldoende (preventieve) beheersing met betrekking tot het change management proces wegens het ontbreken van: - Het, consequent, uitvoeren van een impactanalyse waarmee de 'impact' van nieuwe/gewijzigde functionaliteit op de bestaande/gewenste functionaliteit wordt vastgesteld, hetgeen (mede) bepalend is voor het al dan niet uitvoeren van; - Acceptatietesting op basis van voorgedefinieerde testscenario's waarbij de resultaten en follow-up consequent worden vastgesteld; en - Het 'GO-NO-GO-live-besluit', te nemen door de systeemeigenaar (bijvoorbeeld de directie), alsmede de hiermee gepaard gaande primaire registratie(s). SaaS-applicaties Ondanks de veelal primaire doelstelling van organisaties om met uitbesteding ontzorgd te worden, vervult het change management proces	Het onvoldoende, consequent, waarborgen van de continue werking van de minimaal, ter ondersteuning van de bedrijfsvoering, van belang zijnde functionaliteit, waardoor de bedrijfsvoering kan stagneren en/of leidt tot een verhoogd risico in het kader van de betrouwbaarheid van de langs deze functionaliteit gegenereerde data (o.a. a.g.v. ongeoorloofde toegang, foutieve berekeningen etc.)

een belangrijke rol binnen de context van met name de betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Immers, de keuze voor standaard functionaliteit, welke SaaS-oplossingen bieden, is een bewuste maar het blijft onverminderd van belang de aansluiting tussen de 'gewenste' (demand) en 'geboden' (supply) functionaliteit te waarborgen. Bovenstaande benadrukt het belang van proportionele IT-uitgangspunten, kpi's alsook het definiëren en afstemmen van de, hiermee gepaard gaande, informatiebehoefte met, tenminste, de IT-partners Centric en Visma|Raet.

Wij concluderen dat de met voornoemde onlosmakelijk verbonden IT-regiefunctie onvoldoende is geborgd binnen het Service Level Management.

Aanbevelingen

Applicaties in eigen beheer

11. Professionaliseer het change management proces met betrekking tot de (kern)applicaties Key2Burgerzaken en Key2Finance door de diverse stappen (hierna, deels, te benoemen) eenduidig en consequent vast te leggen waardoor, onder andere, de trace- en auditability toeneemt.
12. Denk na over de 'toekomstvastheid' van de (kern)applicaties Key2Burgerzaken en Key2Finance welke, in de basis, zelfstandig worden beheerd.
13. Verricht, in geval van een (major) change, consequent en zichtbaar een impactanalyse, zodat changes met (significante) impact tijdig worden gesignaleerd en geadresseerd.
14. Definieer passende testscenario's, verricht consequent en zichtbaar testwerkzaamheden in een van de ontwikkel- en productieomgeving gescheiden testomgeving en leg de resultaten hiervan vast.
15. Waarborg het tijdig, juist en volledig afwikkelen van testincidenten en maak het 'Go-No-Go-live' besluit consequent zichtbaar.
16. Verricht onderzoek naar een passende IT-beheertool ter ondersteuning van de primaire registratie met betrekking tot het incident-, problem- en change management proces.

SaaS-applicaties

17. Neem, met betrekking tot de applicaties Centric Leefomgeving, Key2Belastingen en Youforce kennis van het change management proces van de IT-partners Gemeente Veenendaal, Centric en Visma|Raet (bijvoorbeeld door het raadplegen van diens ISAE 3402 en/of SOC 1/2/3 assurance-rapport) en stel vast of dit proces (en de hierbinnen geïmplementeerde maatregelen) aansluit op de IT-uitgangspunten en risicobereidheid.
18. Tref, op basis van voornoemd inzicht, passende (aanvullende) maatregelen, zodat de functionaliteit ('supply') blijft aansluiten op de wensen ('demand') van de business (en daarmee de strategie).
19. Betrek de 'balans' tussen de door de betreffende IT-partner getroffen maatregelen en de eigen, aanvullende, maatregelen in het *Service Level Management* proces.

Back-up en recovery

Observaties	Risico('s)
Het back-up en recovery proces van gemeente Woudenberg, met betrekking tot de door de gemeente Veenendaal gehoste omgeving (waarbinnen de (kern)applicaties Key2Burgerzaken, Key2Belastingen en Key2Finance draaien)), kent zowel een on- als offsite oplossing. Voor, tenminste, de SaaS-applicaties Centric Leefomgeving en Youforce geldt dat genoemd proces tot de operationele taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betreffende IT-partner behoort. In tegenstelling tot de inrichting van het back-up proces voor de door gemeente Veenendaal gehoste omgeving, constateren wij onvoldoende preventieve beheersing voornamelijk uitmondend in het: • Ontbreken van een passende 'RTO' (Recovery Time Objective) en 'RPO' (Recovery Point Objective) waarmee respectievelijk de/het geaccepteerde hersteltijd en dataverlies wordt geduid; en het • Ontbreken van het periodiek (minimaal jaarlijks) zichtbaar uitvoeren en follow-up geven aan een representatieve restore test van een volledige back-up. Dit betekent dat gemeente Woudenberg preventief, onvoldoende inzicht heeft in zowel de beschikbaarheid als de bruikbaarheid van back-ups. Wij constateren een vergelijkbare mate van preventieve beheersing in het kader van het back-up en recovery proces met betrekking tot de (SaaS-)applicaties Centric Leefomgeving en Youforce, wegens het ontbreken van (voldoende) inzicht in de wijze waarop de betreffende IT-partner dit proces, al dan niet voldoende, beheerst. In tegenstelling tot de beschikbaarheid, schort het gemeente Woudenberg aan voldoende inzicht in de bruikbaarheid van back-ups.	Het ontbreken van voldoende inzicht in de beschikbaarheid en/of bruikbaarheid van back-ups, waardoor de bedrijfsvoering, in geval van een calamiteit, kan stagneren en/of leidt tot een verhoogd risico in het kader van de bedrijfskritieke (waaronder persoonsgerelateerde) data
Aanbevelingen	
20. Stel in samenspraak met de business, op basis van de proportionele IT-uitgangspunten, risicobereidheid en de minimaal te treffen maatregelen, een passende 'RTO' (Recovery Time Objective) en 'RPO' (Recovery Point Objective) vast.	

21. Stem de 'RTO' en 'RPO' met de betreffende IT-partners af, stel vast in hoeverre deze gewaarborgd kan worden en tref, indien nodig, aanvullende maatregelen.
22. Neem kennis van de bestaande ISO certificeringen en/of, bij voorkeur, assurance-rapportages (ISAE 3402 en/of SOC 1/2/3) waaruit kan worden afgeleid in hoeverre de betreffende IT-partner 'in control' is.
23. Waarborg dat, tenminste jaarlijks, een representatieve restore test wordt uitgevoerd van een volledige back-up, bij voorkeur, op basis van telkens wisselende scenario's en geef zichtbaar follow-up aan het geconstateerde.
24. Betrek de uitkomsten van tenminste de restore test in de jaarlijks opnieuw vast te stellen 'RTO' en 'RPO'.

Service Level Management	
Observaties	Risico('s)
De IT-omgeving van gemeente Woudenberg kent een hoge mate van afhankelijkheid van externe IT-partners en kent als zodanig de nodige uitdagingen om 'in control' te geraken en blijven (ofwel het uitoefenen van de regiefunctie). Echter om daar ('in control') te komen is 'slechts' het hebben van een overeenkomst, al dan niet in de vorm van een SLA, onvoldoende. Immers, dergelijke overeenkomsten zijn veelal geschreven vanuit het perspectief van de leverancier en sluiten, daarmee, niet aan op: 1. de informatiebehoefte van de klant, laat staan; 2. perspectief bieden om hier zogeheten 'kpi's' in onder te brengen waarlangs, onder andere, de kwaliteit van de dienst en/of het product kan worden gemeten. Daarnaast wordt het op gedegen wijze kunnen uitoefenen van de regiefunctie sterk beïnvloed door de mate waarin de betreffende IT-partner verantwoording kan afleggen over de kwaliteit van diens dienst en/of product. Hierbij kan worden gedacht aan verantwoording langs passende: • (ISO-)certificeringen (waaronder ISO 27001); en/of • Assurance-uitingen (met name in de vorm van ISAE 3402 en/of SOC 1/2/3, beiden type II). Wij concluderen op basis van: • Onvoldoende inzicht in de zogeheten IT-keten bestaande uit hoofd- en onderaannemers (respectievelijk	Het, in geval van (een zekere mate van) uitbesteding van (IT-gerelateerde) diensten en/of producten, onvoldoende inrichten en, daarmee, beheersen van de regiefunctie, herbergt een vergroot risico op zowel de betrouwbaarheid als beschikbaarheid van respectievelijk de bedrijfskritieke (waaronder persoonsgerelateerde) data en/of de voor de bedrijfsvoering minimaal gewenste functionaliteit

aanbieder applicatie en, bijvoorbeeld, het datacenter van waaruit de applicatie wordt gehost);

- Beperkte formalisatie van gemaakte afspraken; en
- Onvoldoende inzicht of, en zo ja in de mate waarin en waarlangs, IT-partners verantwoording kunnen afleggen over de kwaliteit van diens dienst en/of product,

dat de regiefunctie, als onderdeel van Service Level Management (en daarmee de 'IT-functie'), van gemeente Woudenberg onvoldoende is ingericht en daarmee als zodanig wordt beheerst.

Aanbevelingen

25. Breng de IT-keten (verder) in kaart resulterend in een overzicht (bij voorkeur gevisualiseerd) van (uitbestede) processen, producten en/of diensten en diens leveranciers (zowel hoofd- als onderaannemers respectievelijk aanbieder applicatie en, bijvoorbeeld, het datacenter van waaruit de applicatie wordt gehost).
26. Voer, op basis van inzicht in de volledige IT-keten, een risicoanalyse uit waarin de kwaliteitsaspecten *beschikbaarheid*, *integriteit* en *vertrouwelijkheid* centraal staan en schat de kans en/of impact van mogelijke incidenten in relatie tot genoemde kwaliteitsaspecten in, resulterend in een risicobereidheid.
27. Tref, op basis van de risicobereidheid, passende maatregelen om de geïdentificeerde risico's tot een aanvaardbaar laag niveau te kunnen reduceren, zodat de 'IT-functie' van de Gemeente Woudenberg verder, gedegen kan worden ingericht.
28. Vertaal, op basis van de IT-uitgangspunten en risicobereidheid, de minimaal te treffen maatregelen per IT-partner in zogeheten kpi's en integreer deze in de op te stellen, dan wel aan te passen, overeenkomsten (al dan niet in de vorm van een SLA).
29. Inventariseer, per IT-partner, diens beschikking over passende (ISO-)certificeringen, waaronder ISO 27001, maar ook assurance-uitingen in de vorm van ISAE 3402 en/of SOC 1/2/3 (beiden type II) en neem dit op in de informatiebehoefte.
30. Stem de informatiebehoefte met de IT-partner af en kom, gezamenlijk, tot een passende rapportagevorm en -frequentie.
31. Maak, met elke IT-partner, afspraken over periodieke afstemming over de (kwaliteit van de) dienstverlening, zodat verwachtingen 'ongoing' op elkaar blijven afgestemd en verrassingen worden voorkomen.
32. Breng de (verschillende) informatiestromen bij elkaar en maak een gedegen afweging tussen hetgeen de, betreffende, IT-partner reeds beheerst (bijvoorbeeld langs passende ISO-certificeringen en/of assurance-rapportages) en de maatregelen welke aanvullend getroffen zouden moeten worden om de risico's in voldoende mate te kunnen beheersen.
33. Zorg dat het Service Level Management gepaste aandacht blijft krijgen door deze te integreren in een zogeheten 'Plan-Do-Check-Act' cycle (o.b.v. proportionaliteit).